

Abaszisz

Geofrámia

Történelem

Ynev egyik legfiatalabb államalakulata is – csakúgy, mint Északon szinte valamennyi – alapító ősei között a kyreket emlegeti. Jóllehet manapság már szinte semmi nem utal arra, hogy egykor itt a Calowynről jött idegenek építettek utakat, s a déli erődrendszerük maradványait is lehordta a szél a föld színéről, hiba lenne azt állítani, hogy nyom nélkül eltűntek volna. Ha nem is kézzelfogható módon, de a mai napig kihatással vannak az aszisz hétköznapiakra. Elég, ha a temérdek kyr jövevényszóra gondolunk, vagy a kyr utódállamok legerősebbikének, Toronnak nyomasztó politikai, vallási befolyására.

A kyr bukást követő káosz évszázadai sem múltak el nyom nélkül: Ryek számos helytartója származott a Quironeia déli vidékeiről, s az ő, szülőföldjük iránt érzett hálája kulturális és politikai formában egyaránt mély nyomokat hagyott az ittlakókban. Ezekre az időkre tehető az itt élő egykori őslakók törzsszövetségeinek végleges szétszórása és felszámolása is. Ugyanakkor totemeik mind a mai napig fontos szerepet játszanak Abasziszban. Részint az órák elnevezésében bukkannak föl, részint egyes elszigetelt, misztikus közösségek vették zászlaikra őket (lásd később).

A Ryek bukását követő zűrzavaros évszázadok a káosz kiszolgálóinak és szálláscsinálóinak kedveztek. Önjelölt királyok és zsoldosvezérek „barbár” birodalmi virágoztak ebben az időben, s a néhai császárság zavaros, követhetetlen népvándorlási hullámai tették tökéletesen átláthatatlanná az eseményeket.

Annál is inkább nehéz bármiféle hiteles képet adni a zűrzavar ezen századairól, mert szinte semmilyen forrás nem áll a történészek rendelkezésére ezen időszakból, a meglévő feliratok és feljegyzések pedig részint töredékesek, részint ezidáig nem azonosított vagy elfelejtett nyelveken íródtak.

Ifin nyelvészei is a sötétben tapogatóznak, ha erről az időszokról kell nyilatkozniuk, s a temetkezési és építési szokások is csak néhány nagyobb, különálló törzs jelenlétét tudták bizonyíthatóan kimutatni a térségben.

A Quiron-tenger északi területeit ekkor már biztos kézzel fogta össze Toron, s ha voltak is kisebb-nagyobb belvillongások, a dinasztíának sikerült véglegesen megszilárdítania hatalmát. Ebben a tévhitben élhettek Ifin városának akkori urai is, és erre utalnak a korabeli feljegyzések, amelyeket a Kereskedők Aranykora néven ismert időszakhoz (Psz. kb. V-X. sz.) kötnek az ifini egyetem tudorai.

A kalmárfejedelemség egyfajta kereskedelmi szövetség volt, mely a mai Ifint és Obratot foglalta magába, s kisebb városállamokat egy vékony partmenti sávban, egészen a Vadvízig, ahol ma Tadzeh városa áll. Jellemző a vezetők önhittségére és magabiztosságára, hogy a forrásokban gyakran szerepelnek olyan kijelentések, mint például: „sosemvolt hatalom” és „örökkönvaló dicsőség”, melyek semmilyen szempontból nem fedhették a fejedelemség valódi befolyását és fontosságát.

Közvetett bizonyítéknak talán elfogadható, hogy a már akkor is jelentős hatalmi tényező, Toron, semmiféle semmiféle kapcsolatot nem keresett a part kereskedőivel – mint ahogy ezt azonnal megtette a későbbiekben, egy valós hatalom felbukkanása láttán -, s egyetlen shuluri forrásban szerepel, egy flottakapitányi naplóban, amely „ösi romokon pöffeszkedő halászok”-nak aposztrofálja a kalmárfejedelmeket.

Pedig volt egy hatalom, amely nagyjából ebben az időben kezdte a szárnyait bontogatni az Onporok bércei között. Az Obaszok törzse. Hogy sikerült megszilárdítani pozícióikat és felül tudtak kerekedni a környező törzsek ideiglenes szövetségein, és később viharos gyorsasággal hódították el azok földjeit, - mint ez a korabeli gestáikból kiderül – annak egy dolog volt az oka: az Onpor-medence abbitérce.

Az új fegyverek, s a vele kialakuló ütőképes harcmodor kemény katonai vezetők előtt nyitotta meg a felemelkedés lehetőségét. Tehetséges zsoldoskapitányok egész sora előzte meg a kiemelkedő tehetségű Hiere Otlokir felbukkanását, aki eddigre már öt obasz zsoldostörzs felett bírt hatalommal. Az ő hódító hadjáratának, a segítségnyújtásnak álcázott „tengeri menetelés”-nek volt a végeredménye, hogy az egymással marakodó kalmárfejedelmek kérésére Ifinbe vonult, ahol rövid időre kezébe vette a város irányítását, s öt évvel később pedig, az egykori városai vezetők kivégzésével egy új birodalom alapjait vetette meg. „Száműzött hercegként” érkezett és nagykirályként koronáztatta meg magát Psz. 1740-ben. Ekkor azonban még csak az egykori fejedelemségek tartoztak a jogara alá, ám két évig tartó hadjáratai nyomán a mai aszisz területek nagy része felett ellenőrzést nyert. Ekkortól, 1742-től számítható tehát az aszisz államiség, bármit is igyekeznek manapság a nagykirályok udvari tudósai bizonyítani.

Az aszisz állam megerősödését mi sem jelzi jobban, mint az úgynevezett Első Concordia, (az Abasziszban Tharr-paktumként ismert szerződés), amelyet Toron 1897-ben kényszerített az ifjú birodalomra, kereskedelmi jogokat biztosítva számukra a Quiron-tengeren, amennyiben a Nagykirály beengedi országába Shulur követeit. Ez volt az alapja annak az ellenségeskedésnek is, amely a hitszegéssel vádolt nagykirályt, és a hercegkapitányokká előlépett egykori zsoldosvezéreket szembehelyezte.

Bárhogy is tiltakoztak azonban az aszisz nemesek, államuk sem akkor, sem később nem volt annyira egységes és erős, hogy északi szomszédjával szembefordulhasson. Több tényező játszott közre ebben. Abaszisz medencéje remek éghajlatának és természeti kincseinek köszönhetően mindig is a hontalan vagy hódítani vágyó népek egyik fő célpontja volt, s talán sehol nem találni ma ilyen heterogén lakosságot egész Yneven (talán az egyetlen Déli Városállamok kivételével). A mai Abasziszt jelentő területeken soha nem volt egységes államvallás, sem nyelv. (Antoh hite ugyan meghatározó jelentőségű, mégsem képes Pyarront döntő fölényhez juttatni.) Területéhez képest itt található a legtöbb dialektus és jövevénynyelv, s nem véletlen, hogy az ország két távoli vidékén élő, csak nagy nehézségek árán képes megérteni a másikat. A központi ideológiák soha nem hatottak termékenyen az ország minden lakosára, s amíg politikai okok játszanak jelentős szerepet bármiféle vallási kérdésben, ez valószínűleg nem is fog megváltozni.

Az aszisz gazdaság további fejlődését jól példázza, hogy a Psz. 2646. években mérhetetlen gazdagságukról és kitűnő politikai megérzéseikről híres Baraad sziget kyr-toroni kereskedő-pátriárkái független csatlakozott szövetséges státuszban kötötték sorsukat a nagykirály hajójához.

Az itt lakók kíváncsi természete meglehetősen heves lelki világgal társul, s jóllehet meglepően nyitottak mindenre és mindenkire, forró vérük nemigen engedi, hogy az egykori vélt és valós sérelmek nyugodhassanak. A folyamatos intrikák és cselszövések nem egy esetben valóban

megbénítják az ország bizonyos részeit, s még csak nem is ez a legnagyobb baj. A megnemértés és ellenségeskedés nem csak a kismemesi családok és szövetségek között mindennapi, de a hatalom legnagyobb birtokosai között is. Abasziszban csak egyetlen esetben volt arra példa, hogy az ország magas szinten is ellenállást tanúsítson, s közös célok lebegjenek az államot irányítók többségének szeme előtt.

Az Abbitflotta a megerősödő gazdasági pozíció és a Függetlenek Ligájának időszakos túlsúlyba kerülésének eredménye volt. A nagykirály az új, sosem látott hatékonyságú tengeri haderőben bízva, tanácsadóira hallgatva felmondta a Toronhoz fűző concordíákat. A szabadság édes ízét igazán sokáig nem élvezhették: a Ragg-foknál Toron távolnyugati flottája döntő vereséget mért az önhitt aszisz tengerészekre.

Tovább gyöngíti az állam belső szilárdságát a hercegek kapitányok közötti állandó feszültség, melyet mi sem illusztrál jobban mint, hogy az öt államalapító hercegek kapitányi család közül ma már csak a Dul Mordakok egyenesági leszármazottai az egykori hősöknek. Sőt időközben az Otlokir famíliának is magva szakadt, s jóllehet Abaszisz uralkodói továbbra is ezt a nevet használják, a nagykirályt a Dal Raszisz ház adja immár jó ideje.

Ma Abaszisz több concordíával kapcsolódik Toronhoz, mint bármikor annak előtte. Egy esetleges háborús konfliktusban ettől függetlenül – régi jól bevált módon – valószínűleg a pillanatnyi erőviszonyok fognak a szövetségekről dönteni. Ugyanakkor a nagykirály és a hozzá hű hercegek kapitányok ezzel a látszólag nem túl súlyos politikai függéssel Abaszisz történelmének egyik legbiztosabban kormányzó hatalmasságai lettek, még akkor is, ha a lakosság többségének megoszlik erről a véleménye.

Földrajz és gazdaság

Abaszisz – számos utazó és geográfus egybehangzó állítása szerint – természeti szépségekben és nyersanyagokban gazdag vidék. Déli határain az Onporok állnak strázsát, kopott lankáin testvériesen megosztoznak a hegyi nyájak és a favágók, míg a felhők alatt gazdag és szépen művelt gyümölcsösök – szőlő, barack – és láthatárig nyúló szántók nyújtóznak.

A főbb települések az egykori kyr útrendszert maradványai mentén épültek ki, s a mai napig áll egy-két híd a hegyekből alászaladó folyók felett. A Vadvíz néven ismert folyam vízgyűjtőrendszere a legkiterjedtebb, de az ország keleti részét is kettészeli számos mellékfolyóval ölelkezve két folyó. A lapályon megszelídülve hatalmas, kanyargó mocsárvidéket hozott létre a Zarde (Zöld folyó), míg az Ifintől délre kezdődő dombvidéken vág át a Tanennde (Haragos).

Az éghajlat is megenyhül, amint a Quiron-tenger melegebb áramlatai éreztetni kezdik a hatásukat. Narancsligetekkel, örökzöldekkel találkozik az erre utazó, s egy esztendő két aratást is hoz a szorgos földműveseknek. Méltán híresek az aszisz gyümölcsösök és párlataik, s az acélos aszisz búza is szívesen látott vendég a városok kikötőiben.

A szárazföldi kereskedelem egy időben visszaszorult, s az utak építését is elhanyagolták, ám az utóbbi évtizedek ismét fellendülést hoztak. Miután a Tannennde alsó szakaszát tarini mérnökök vezetésével szabályozták, a folyami hajózás és kereskedelem is új lendületet kapott, s az új csatornarendszer részleges megoldást nyújt a keleti vidékek óriási mocsarainak megszelídítésére is. Így nem ritkák a szárazföld belsejébe tartó hajókaravánok, ahol a parton komor ökrök vonszolják árral szemben a hajókat, s jó időben vitorlák segítségével próbálnak feljebb haladni a hasas bárkák.

Akárcsak az ország, a gazdaság is több pólusú, hiszen mindegyik hercegek kapitány bizonyos fokú önállóságra törekszik mint politikai, mind gazdasági téren. Nem csak a tartományokon belüli kereskedelmet szabályozzák, s vetnek ki önkényesen mindenféle adókat, de mindegyikük fenntartja az önálló pénzverés jogát is, ami igencsak megnehezíti a külországiak boldogulását. Egyvalamire azonban hiába fenik a fogukat, ez pedig az Abaszisz gazdaságát és kivételes politikai lehetőségeit

szavatoló abbitbányák feletti monopólium. Ezt a nagykirály keményen a kezében tartja, s bár felröppentek olyan hírek, hogy bizonyos repedések támadtak az abbitmonopólium falán – egyesek a Kobrákat emlegetik, mások a kalandozókat hibáztatják – eleddig semmi bizonyos nem derült ki.

A hercegkapitányok gazdasági önállóságán kívül akadnak bőséggel mások is, akik nem tartoznak elszámolással szinte senkinek. Első helyen kell említeni a nagyhirű Családot, a Kobrák egész Ynevre kiterjedő szövetségét, akik igen jó állásokkal rendelkeznek Abasziszban. Ez a cégéres gazemberekből álló megfontolt, ösöreg és ravasz szervezet oly hatalmas bázissal rendelkezik az asziszok földjén, hogy legfontosabb telep és átrakóhelyük is közismert. Ifintól keletre fekszik Obrat kikötője. Ez a város teljes egészében a Kobrák kezén van, s az aszisz közviszonyokra jellemző, hogy erről nagykirályi bullát is kaptak.

Ugyancsak a hercegkapitányokkal azonos előjogokat élveznek a gazdaságpolitikában Baraad szigetének pátriárkái is, akik a Quiron-tenger déli partvidékének kereskedelmét ellenőrzik, tartják a kapcsolatot a toroni magános házak hajóival csakúgy, mint a Városállamok Tehysi Szövetségének és az aszisz Sárkányligának kapitányaival. Ugyanakkor rebesgetik, hogy a legális tevékenységük mellett nagyszámú kalózflottát is fenntartanak, habár erre csak közvetett bizonyítékok vannak.

Mint látjuk, míg délen a hegyek és a termőföldek biztosítanak megélhetést, addig az északi vidékek lakóit a tenger tartja el. A két pólus nem válik el élesen egymástól, a kereskedők mindenüvé elérő keze gondoskodik róla, hogy a hegyek faszene ugyanúgy kapható legyen Ifinben, miként a Szigetbirtok lejegelt halai az Onporok hegyi városkaiban.

Az aszisz állam

Meglehetősen zavarban vannak a jogtudorok, ha Abaszisz államformájáról kérdezik őket. Hivatalosan ugyan királyságról beszélnek, ám a valóságban erről szó sincs. Az aszisz nemesek a nagykirály – az utóbbi századokban hagyományos – gyengeségét kihasználva különféle jogokat biztosítottak maguknak, ami oda vezetett, hogy némelyikük nagyobb hatalommal rendelkezik az általa irányított területeken, mint a nagykirály maga.

Hovatovább még az örökösödési kérdésekben is sikerült döntést kicsikarniuk, s így, ha egy Háznak magva szakad, a földek csakis a legritkább esetben szállhatnak vissza a királyi házra, hiszen ezzel a kényesen kiszámított hatalmi egyensúly borulna fel, ami óvatlanul vitákhoz, ne adják az istenek, belháborúhoz vezetne. Így biztosított, hogy az országnak mindig öt hercegkapitánya és egy nagykirálya legyen. Ez azt jelenti, hogy a belpolitika kérdéseiben csakhamar túlsúlyba kerültek a titkos paktumok és intrikák, amelyek a már jól működő hatalmi egyensúly megbontását, óvatos átrendezését szolgálják. Ezek után nem meglepő, hogy a nagykirály, illetőleg a hercegkapitányok hűbéresei, ugyanilyen kis belső háborút viselnek, hiszen ezek tétje nem kevesebb, mint hogy ki lesz a következő hercegkapitányi család, ha hűbéruruk valami módon utód nélkül távozna az élők sorából. Nem véletlen tehát, hogy az abasziszi történelem vég nélküli áskálódások, orgyilkosságok, hazug és képmutató paktumok szövedéke a mai napig. Számptalan történet kering kiskorú örökösökről és hazug régensekről, s legalább ennyi szól az önfeláldozó vizitorok és fejjadászok halálos küzdelméről is.

Ehhez, az amúgy is zavaros helyzethez járul hozzá az Abasziszban dúló vallási anarchia is. A nagykirály Toron bábja, s így nem véletlen, hogy Tharr papjai szívesen látott vendégek Ifinben, s a szövetséges hercegkapitányi területeken. Igaz, hogy arra is volt már példa, hogy egy hercegkapitány ugyan szembekerült a nagykirállyal, ám Toronnal külön concordiát kötve, ő maga is Tharr hitét vallotta.

A Háromfejű papjai a székvárostól távolabb már csupán megtúrt személyek, s a pyarroni istenek papjai kísérlik meg felvenni velük a harcot. Bármennyire is erősen kötődik Ifin Toronhoz, azt még Shulurban is elismerik, hogy a félmillió város nagyobb része valamely pyarroni istent imádja. Ezek között is kiemelt fontossággal bír Antoh és Dreina.

A Ligák

Lássuk hát az Abasziszt uraló legfontosabb nemesi erőket! Hagyományosan két politikai liga létezik: a Királyi Liga a nagykirály híveit, míg a Függetlenek Ligája a szembeszegülő hercegek kapitányokat tömöríti. Nem írásokkal, bullákkal megerősített szövetségi rendszerek ezek. Mindig a pillanatnyi erőviszonyok és a házak vezetői határozzák el, hogy nekik melyik oldal támogatása hajt több hasznot.

Ifin és környéke, a hagyományok szerinti Ifin tartomány a nagykirály fennhatósága alá tartozik. A kék-fekete lobogó alatt rengeteg falanxharcos és vizitor teszi nyomatékosabbá a nagykirály politikáját. Tancsadó testületében számos boszorkánymester és Tharr-hitű diplomata igyekszik kihasználni az ellenfelek gyengéit és megelőzni a hagyományos politikai cselvetések sikerét. A Liga ellenségei jelenleg azt a tényt igyekeznek kihasználni, hogy a trónörökös állítólag nehezményezi Abaszisz és Toron jelenlegi, kötöttségekkel terhes szövetségét.

Az észak- és délnyugati országrész, a hatalmas kiterjedésű Lampryssa urai a Dal Rasziszok, akik a királyi dinasztia legerősebb támaszai. Nem véletlen, hiszen a bíbor-fekete zászlók urai adják az Otlokir ház kihalása óta Abaszisz nagykirályát. Jóllehet a tharr-hitűeket nem nagyon engedik tevékenykedni a tartományban, olyan hírek keringenek, hogy minden átlagos színjáték ellenére a Dal Raszisz család feje a Háromfejű elkötelezett híve.

Az északkeleti országrész, Nyktalos hercegek kapitányait az Amalli család adja. A mocsárvidékei miatt kissé szegényebb tartomány jelenleg szintén a nagykirály pártját fogja, bár ez a hűség elég ingatag lábakon áll. A tartomány lakosai elkötelezettek Antoh hitükben, s Ifinben emlékeznek még azokra az időkre, amikor a család belső válságai idején egy csapásra hátat fordítottak az óarany sellő címerrel ékes lobogók a Királyi Ligának.

A Függetlenek Ligájának legtöbbet vitatott alakja, ám kétségkívül vezéralakja a Szigetbirtokot uraló Karnelian Ház. A Tengermellék Abaszisz északnyugati vizeinek számtalan kisebb és nagyobb szárazulatát foglalja magában, s a tartomány ura vérrel és vassal szerezte vissza, nevének becsületével együtt, melyet ősei a Toronnal kötött concordiákkal kicsiny híján elherdáltak. Zászlajukon smaragd mezőben ezüsthajó úszik.

A távolságok ellenére biztos támasza, már ha illet abasziszi viszonylatban le lehet írni, Toranik tartományának ura, a Dul Hossad Ház. Az általuk birtokolt területek kitűnő harcosokat, fegyvermestereket adtak Abaszisznak, s nem egy, más tartományokban szolgáló diplomata-boszorkánymester is a sárga sávós zászlók védte területet vallja szülőföldjének.

A legvégére maradt a kiszámíthatatlan hintapolitikát folytató ötödik hercegek kapitányi család, a héjacímeres Dul Mordak Ház. Hovatartozásukat mindig a pillanatnyi erőviszonyok határozzák meg, ám híresek jó megérzéseikről. Tartományuk egy északi, tengerparti sáv. Abaszisz legrégebbi nemesi családjá, nem véletlen hát, hogy tükélyre vitték a házasságpolitika, a hitszegés és a hitegetés művészetét.

Az anarchikus állapotokra jellemző az úgynevezett Kisligák rendszere is. Ezek a hercegek kapitányi családok hűbéreseinek folyamatosan változó, mind jobb és jobb pozíciókat kereső, hierarchikus szövevénye. A cselszövés az asziszok vérében van, s ha nem is verik nagydobra, a kulisszák mögött folyamatos, véres harc folyik a hatalomért az élet minden szintjén.

A legfontosabb céhek, klánok is gyakran ligákba tömörülnek. Ezek legbefolyásosabbika a tengeri kereskedőket tömörítő Sárkányliga. Számos hajó és kereskedelmi lerakat tartozik hozzájuk nem csupán Abasziszban, de szerte a Quiron-tengeren, s a folyami hajózást is ők tartják kezükben.

Bármennyi szövetség és védelmi paktum létezik, hiba lenne azt gondolni, hogy mindenütt, mindenki biztonságban érezheti magát egy-egy liga, nagyúr vagy klán fennhatósága alá eső területeken. Éppen a sokszínű hatalmi politika eredménye, hogy a közbiztonság Abasziszban legendásan rossz. Aki meg akarja védeni magát, az vagy csak saját fegyverére hagyatkozhat, vagy jó pénzen kell vizitorokat, s más testőröket fogadnia, akik aztán jól-rosszul, de megszolgálnak a pénzükért.

Külön szót érdemel egy mozgalom, a Nak-rad, akik, a saját bevallásuk szerint Abaszisz egykori őslakóinak egyenesági leszármazottai. Mindez teljességgel lehetetlennek tűnik, és sokan nem is adnak hitelt az ilyen felvetéseknek. Az azonban tény, hogy időről-időre szemtanúk számolnak be olyan férfiakról és nőkről, akik Abasziszt akarják megtisztítani a betelepülőktől, hogy a föld ismét egykori jogos tulajdonosaié lehessen. A zavaros beszámolók megjegyzik, hogy ezen megszállottak mindegyike képes volt egyes állatok alakját magára

ölni. Az azonosított állatok mindegyike pedig egy néhai őstörzs totemállata volt.

1998.01.

Szerző: Gazsi

Forrás: Rúna magazin IV.évf./1.szám

Szerkesztette: Magyar Gergely